

СОЦІОЛОГІЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

Опис курсу

Навчальний курс «Соціологія громадської думки» розроблено таким чином, щоб студенти мали змогу оволодіти системою теоретичних знань у галузі соціології громадської думки, зокрема про зміст та принципи функціонування інституту громадської думки в сучасному суспільстві, методи вивчення громадської думки, механізми впливу на неї. А також сформуванню вміння студентів застосувати знання для інтерпретації даних масових опитувань громадської думки.

Метою навчальної дисципліни «Соціологія громадської думки» є : за допомогою критичного аналізу існуючих теорій сформуванню у студентів уявлення про природу, зміст та принципи функціонування інституту громадської думки в сучасному суспільстві. Визначити основні соціологічні методи вивчення громадської думки та сформуванню навичок і вміння інтерпретувати дані цих соціологічних досліджень з метою аналізу процесів у сучасному суспільстві.

Завдання курсу:

- визначити предмет і місце соціології громадської думки в системі соціологічного знання;
- простежити генезис теоретичних підходів до вивчення феномену громадської думки;
- ознайомитися з найважливішими теоретичними і емпіричними дослідженнями українських і зарубіжних фахівців вивчення громадської думки;
- розкрити соціальну природу і властивості громадської думки;
- визначити основні сфери формування та функціонування громадської думки;
- з'ясувати механізми взаємодії громадської думки та інших соціальних інститутів;
- вивчити основні методи дослідження громадської думки;
- навчити студентів інтерпретувати дані досліджень громадської думки для аналізу актуальних проблем і процесів в сучасній Україні.

Основна література:

1. Богдан О. Що варто знати про соціологію та соціальні дослідження? Посібник-довідник для громадських активістів та всіх зацікавлених. К. 2015. URL: https://dodmc.dn.ua/images/stories/Biblioteka/sho_varto_znati_pro_sociologiyi_ta_socialni_doslidzh_h.pdf
2. Комплексні вимірні інструменти в соціологічних дослідженнях: розроблення, адаптація, обґрунтування достовірності [Є. Головаха, С. Дембіцький, Н. Паніна та ін.]; за наук. ред. Є. Головахи та С. Дембіцького. – Київ: Інститут соціології НАН України, 2022. 405 с.
3. Конспект лекцій з дисципліни «Громадська думка» для студентів напряму 054 «Соціологія». Укл. : Познанська К. В. Кам'янське, ДДТУ, 2018 р. 42 с.
4. Осовський В. Л. Громадська думка: спроби соціологічної інтерпретації. К. : Інститут соціології НАНУ, 1999. 299 с.
5. Соціологія громадської думки та мас-медіа: Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни [Електронний ресурс] : навч. посіб. для бакалаврів за спеціальністю 054 «Соціологія» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: Єнін М.Н., Северинчик О.П. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 81 с
6. Електронна демократія : навч. посіб. / Н. В. Грицяк, С. Г. Соловійов; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. Н. В. Грицяк. К. : НАДУ, 2015 66 с.

Додаткова література:

1. Досвід Cedos: соціальні дослідження для суспільних трансформацій. К.: Аналітичний центр Cedos, 2021. 120 с.
2. Світове дослідження цінностей 2020 року в Україні. Акуленко Н., Балакірева О., Волосевий І., Дмитрук Д., Костюченко Т., Лациба І., Павлова Д., Шуренко А. К. 2020.

https://ucep.org.ua/wp-content/uploads/2020/11/WVS_UA_2020_report_WEB.pdf

3. Бхаттачарджи А., Ситник Н. Методологія та організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках. Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2022. 173 с.
4. Головаха Є.І., Горбачик А.П. Тенденції соціальних змін в Україні та Європі: за результатами «Європейського соціального дослідження» 2005-2007-2009-2011-2013. К.: Ін-т соціології НАН України. 2014. 96 с.
5. Мальська М., Паньків Н. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Львів: Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 226 с.
6. Багмет М. О. Громадська думка як соціальний феномен: аналіз теоретико-методологічних підходів. Наукові праці ЧДУ ім. П. Могили. Соціологія. 2008. Том 103. №90. С. 57 – 60.
7. Бекешкіна І.Е. Громадська думка у суспільствах, що трансформуються. Соціологія: теорія, методи, маркетинг. 2001. № 4. С.218–222.
8. Візниця Ю. В. Громадська думка як суб'єкт соціального контролю. Соціальні технології. К., 2012. №53. С. 37
9. Городяненко В.Г., Соціологія: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: „ Академія”, 1999. 378 с.
10. Кривошеїн В. В. Особливості осмислення впливу мас-медіа на громадську. К., 2012. №8. С. 90 – 93.
11. Матусевич В. Суб'єкт громадської думки: теоретичні та методичні проблеми визначення. Соціологія: теорія, методи, маркетинг. 2002. №1. С.21–40.
12. Нельга. О.В. Соціологія громадської думки [Текст] Харків: Вид-во О.В. Шейніної, 2008. 186 с.
13. Орбан-Лембрик Л. Особливості формування громадської думки. Соціальна психологія. 2004. № 2 (4). С.77-89
14. Осовський В. Проблема інституціалізації громадської думки. Політологічні читання. 2006. № 3. С.49-70.
15. Різун В. В. Теорія масової комунікації: підруч. для студ. галузі 0303 “журналістика та інформація” / В.В. Різун К.: Видавничий центр “Просвіта”, 2008. 260 с.
16. Стефанчук У. Зміст поняття «громадська думка»: основні підходи до визначення та розуміння URL : http://www.nbuu.ua./portal/soc_gum/Unir/2007_19/24/pdf.
17. Структурні перетворення у сфері відкритості: дослідження категорії громадянське суспільство / Юрген Габермас / Пер. з нім. А. Онишко; під ред. М. Прихода. Л. : Літорис, 2000. 317 с.
18. Сурмін Ю.П. Теорія громадської думки К.: МАУП, 1999. 72 с.

Інтернет-джерела

1. Звіт за результатами дослідження «Соціологічний моніторинг «українське суспільство» після 16 місяців війни»
2. Сайт Київського міжнародного інституту соціології <https://www.kiis.com.ua/>
3. Сайт Соціологічної групи рейтинг <https://ratinggroup.ua/>
4. Сайт дослідницької агенції Фама <https://fama.agency/>
5. Дослідження центру Cedos <https://cedos.org.ua/>
6. «Український інститут соціальних досліджень імені Олександра Яременка» <https://www.uisr.org.ua/>
7. Центр соціологічних дослідень Соціоінформ <https://socioinform.com/>
8. European social survey . Режим доступу до бази даних : <http://ess.nsd.uib.no/ess>
9. World values survey. URL: <https://www.worldvaluessurvey.org/WVSONline.jsp>
10. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського URL:<http://www.nbuu.gov.ua/>
11. Журнал «Соціологія: теорія, методи, маркетинг» URL: <http://stmm.in.ua/>
12. Вісник Львівського університету Серія соціологічна URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/sociology>

13. Український соціологічний журнал URL: <https://sau.in.ua/magazine/ukrayinskyj-socziologichnyj-zhurnal/>
14. Вісник Харківського університету Серія соціологічна URL: <https://sau.in.ua/magazine/visnyk-harkivskogo-naczionalnogo-u/>
15. Соціологічні Вісники України URL: <https://sau.in.ua/magazines/zhurnaly/>
16. Публікації викладачів кафедри соціології ЛНУ імені Івана Франка URL: <https://clio.lnu.edu.ua/department/sotsiologiji>